

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/82/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123206996
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123206996.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko a. s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, právne zastúpený: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., IČO: 36 853 186, so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XX, XXX XX E. F., právne zastúpená: JAKUBIS & PARTNERS s.r.o., IČO: 50 990 365, so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava – Staré Mesto o zaplatenie 8936,33 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 6660,15 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy

- 15,05 € od 29.07.2017 do zaplatenia,
- 68,70 € od 16.08.2017 do zaplatenia,
- 69,19 € od 16.09.2017 do zaplatenia,
- 71,54 € od 16.10.2017 do zaplatenia,
- 70,19 € od 16.11.2017 do zaplatenia,
- 72,52 € od 16.12.2017 do zaplatenia,
- 71,21 € od 16.01.2018 do zaplatenia,
- 71,72 € od 16.02.2018 do zaplatenia,
- 77,55 € od 16.03.2018 do zaplatenia,
- 72,79 € od 16.04.2018 do zaplatenia,
- 75,04 € od 16.05.2018 do zaplatenia,
- 73,84 € od 16.06.2018 do zaplatenia,
- 76,07 € od 16.07.2018 do zaplatenia,
- 74,91 € od 16.08.2018 do zaplatenia,
- 75,45 € od 16.09.2018 do zaplatenia,
- 77,64 € od 16.10.2018 do zaplatenia,
- 76,54 € od 16.11.2018 do zaplatenia,
- 78,70 € od 16.12.2018 do zaplatenia,
- 77,65 € od 16.01.2019 do zaplatenia,
- 78,20 € od 16.02.2019 do zaplatenia,
- 83,45 € od 16.03.2019 do zaplatenia,
- 79,36 € od 16.04.2019 do zaplatenia,
- 81,45 € od 16.05.2019 do zaplatenia,
- 80,50 € od 16.06.2019 do zaplatenia,
- 82,56 € od 16.07.2019 do zaplatenia,
- 81,67 € od 16.08.2019 do zaplatenia,
- 82,25 € od 16.09.2019 do zaplatenia,
- 84,27 € od 16.10.2019 do zaplatenia,
- 83,44 € od 16.11.2019 do zaplatenia,
- 85,43 € od 16.12.2019 do zaplatenia,
- 84,64 € od 16.01.2020 do zaplatenia,

- 85,25 € od 16.02.2020 do zaplata, - 88,52 € od 16.03.2020 do zaplata, - 86,49 € od 16.04.2020 do zaplata, - 88,40 € od 16.05.2020 do zaplata, - 87,74 € od 16.06.2020 do zaplata, - 89,62 € od 16.07.2020 do zaplata, - 89,00 € od 16.08.2020 do zaplata, - 89,64 € od 16.09.2020 do zaplata, - 91,47 € od 16.10.2020 do zaplata, - 90,93 € od 16.11.2020 do zaplata, - 92,73 € od 16.12.2020 do zaplata, - 92,24 € od 16.01.2021 do zaplata, - 92,90 € od 16.02.2021 do zaplata, - 96,82 € od 16.03.2021 do zaplata, - 84,26 € od 16.04.2021 do zaplata, - 95,97 € od 16.05.2021 do zaplata, - 95,61 € od 16.06.2021 do zaplata, - 97,29 € od 16.07.2021 do zaplata, - 96,99 € od 16.08.2021 do zaplata, - 97,68 € od 16.09.2021 do zaplata, - 99,31 € od 16.10.2021 do zaplata, - 99,09 € od 16.11.2021 do zaplata, - 100,68 € od 16.12.2021 do zaplata, - 100,52 € od 16.01.2022 do zaplata, - 101,23 € od 16.02.2022 do zaplata, - 104,40 € od 16.03.2022 do zaplata, - 102,70 € od 16.04.2022 do zaplata, - 104,20 € od 16.05.2022 do zaplata, - 104,18 € od 16.06.2022 do zaplata, - 105,64 € od 16.07.2022 do zaplata, - 105,68 € od 16.08.2022 do zaplata, - 106,43 € od 16.09.2022 do zaplata, - 107,83 € od 16.10.2022 do zaplata, - 107,96 € od 16.11.2022 do zaplata, - 109,33 € od 16.12.2022 do zaplata, - 109,51 € od 16.01.2023 do zaplata, - 110,29 € od 16.02.2023 do zaplata, - 112,64 € od 16.03.2023 do zaplata, - 111,88 € od 16.04.2023 do zaplata, - 113,15 € od 16.05.2023 do zaplata, - 113,49 € od 16.06.2023 do zaplata, - 114,72 € od 16.07.2023 do zaplata, - 115,12 € od 16.08.2023 do zaplata a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 49,66% a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobou podanou pôvodne na Okresnom súde Banská Bystrica ako upomínacom súde dňa 27.08.2020 a postúpenou Okresnému súdu Prešov dňa 06.11.2020 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplata sumy 8 936,33 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 29.07.2017.

1.1. Žalobca v žalobe uviedol, že je právnym nástupcom pôvodného veriteľa G., ktorý dňa 10.09.2015 ako veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o spotrebiteľskom H., A. I. J. F. C. G. H.

K. K. X XXX €. Žalobca oznámil Okresnému súdu Banská Bystrica, že žalovaný načerpal úver dňa 10.09.2015 a dostal sa do omeškania so splácaním pohľadávky dňa 16.09.2016, a to nezaplacením splátky pripadajúcej A. L. XX.XX.XXXX. K. J. M. C. N. J. O.. C. I. H. P. A. I. O. C. G. M. K. N. I. G. K. M.. Q. C. C. X XXX,XX €, ktorá sa ďalej úročí zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne a zároveň si žalobca uplatnil zvýšnú časť neuhradených zmluvných úrokov podľa úverovej zmluvy, pričom celkové úroky mali predstavovať sumu X XXX,XX €. N. I. G. X XXX,XX €, I. R. A. Q. I. XXX,XX € P. A. H. XXX,XX €, R. L. G. H. I. K. K. X XXX,XX €.

1.2. Upomínací súd vo veci rozhodol platobným rozkazom spisovej značky 30Up/1690/2020 zo dňa 07.09.2020, ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel.

1.3. Proti tomuto platobnému rozkazu bol zo strany žalovaného podaný odpor (č.l. 100), v ktorom žalovaný poukazuje na § 103 OZ vzniesol námietku premlčania, keďže zo žaloby vyplýva, že žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním pohľadávky dňa 16.09.2016, a to nezaplacením splátky pripadajúcej na deň 15.09.2016. Žalovaný má za to, že z dôvodu predčasného zosplatenia úveru premlčacia doba v tomto prípade začala plynúť už odo dňa nasledujúceho po zročnosti splátky, s ktorou bol žalovaný v omeškaní ako prvou, tj. dňa 16.09.2016 a uplynula dňa 16.09.2019. Nakoľko žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej lehoty má žalovaný za to, že je potrebné ju zamietnuť.

2. K odporu žalovaného sa žalobca vyjadril podaním na č.l. 125, v ktorom uviedol nasledujúce. Citoval zmluvu o úvere, kde v čl. 4 ods. 3 je uvedené „Ak G. vyhlási predčasnú splatnosť úveru bude pohľadávka G. splatná dňom uvedeným v oznámení/vyhlásení predčasnej splatnosti.“ Podľa čl. 4 ods. 5 zmluvy o úvere „Ak nesplátite jednotlivé splátky úveru včas môže G. od vás požadovať predčasnú splatnosť vášho úveru. Žalobca môže v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami úverovej zmluvy požiadať o predčasné splatenie úveru.“

2.1. Žalobca má za to, že peňažný dlh žalovaného sa nestal splatným nezaplacením splátky, ale až úkonom žalobcu - vyhlásením predčasnej splatnosti úveru. Actio nata nastáva splatnosťou dlhu, tj. dňom, keby mal dlžník po prvý raz dlh splniť. Pohľadávka zo zmluvy o úvere mohla byť voči žalovanému prvýkrát uplatnená nasledujúci deň po vyhlásení predčasnej splatnosti, teda najskôr dňa 29.07.2019. Následne cituje § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ, a má za to, že uplatnená pohľadávka nie je premlčaná.

3. K vyjadreniu žalobcu sa znova vyjadril žalovaný podaním zo dňa 11.03.2021, v ktorom uviedol, že nesúhlasí s právnym názorom žalobcu, pretože tento je v priamom rozpore s § 100 veta druhá OZ, podľa ktorého ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Žalovaný má teda za to, že s premlčacia doba začala plynúť odo dňa splatnosti splátky, ktorá zosplatenie spotrebiteľského úveru vyvolala, a to bola splátka splatná dňa 15.09.2016.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny spis a zistil nasledujúce:

X.X. L. XX.XX.XXXX B. F. C. C. N. P. N. M. I. S. G. H., J. N. C. N. G. H. K. K. X XXX € G. O., že splátka bola splatná 15. deň príslušného mesiaca a mala výšku 127,18 €.

4.2. Žalobca ďalej súdu predložil listinu s názvom „Vyhlásenie predčasnej/mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 27.07.2017“ (č.l.15), z ktorého vyplýva, že pre neplnenie platobných povinností žalovaného žalobca pristupuje k vyhláseniu predčasnej/mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 28.07.2017 a požaduje zaplatenie T. L. G. K. K. X XXX,XX € A. do 10.08.2017.

4.3. Na požiadanie súdu mu žalobca zaslal I. upomienkou zo dňa 02.09.2016 (č.l. 147), ktorou je žalovaný upomínaný na zaplatenie dlžnej Q. X,XX € P. P. Q.. M. zo dňa 04.11.2016 (č.l. 148), ktorou je žalovaný upomínaný na zaplatenie dlžnej Q. XXX,XX € G. upozornením na pristúpenie k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru v prípade, ak nedôjde v stanovenej lehote k zaplateniu dlžnej istiny.

4.4. Žalobca rovnako súdu predložil, avšak bez akéhokoľvek komentára výpis z účtu, z ktorého súd zistil, že prvou nezaplatenou splátkou zo strany žalovaného bola splátka splatná dňa 15.08.2016, kde z predpisanej Q. XX,XX € B. zaplatená iba G. XX,XX € a ostala tak dlžná istina vo výške 6,52 €, čo zodpovedá vyššie uvedenej I. upomienke. Následne zo splátky splatnej dňa 15.09.2016 nebola zaplatená predpísaná istina XX,XX € K., P. U. I. G. G. L. XX.XX.XXXX I. C. Q. XX,XX € A. I. N. G.. O. I. P. M. R. Q., J. S. Q. G. U. G. I. istiny zo splátky splatnej dňa 15.08.2016 a istín splatných dňa 15.09.2016 a 15.10.2016.

5. Pri svojom rozhodovaní súd vychádzal z nasledujúcich právnych úvah.

5.1. Podľa § 53 ods.9 OZ - Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplacením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 OZ - Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 103 OZ - Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Podľa § 1 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy - Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm.d) zákona č. 129/2010 Z.z. - zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

6. Rozsudkom zo dňa 11.03.2021 súd žalobu zamietol. Vychádzal z toho, že vzhľadom k tomu, že k omeškaniu došlo už s časťou splátky splatnej dňa 15.08.2016 a predčasné zosplatenie istiny nešpecifikovalo pre omeškanie, ktorej splátky k takémuto postupu veriteľ pristupuje, treba listinu s názvom „Vyhlásenie predčasnej/mimoriadnej splatnosti úveru“ vykladať v spojení s upomienkou číslo II. a teda, že k predčasnému zosplateniu úveru došlo pre L. Q. XXX,XX €, R. zodpovedá súčtu dlžných splátok splatných v období 15.08.2016, 15.09.2016 a 15.10.2016. Z uvedeného vyplýva, že premlčacia lehota začala plynúť od splatnosti prvej omeškanej splátky, čiže odo dňa 15.08.2016 a uplynula dňa 15.08.2019. Žaloba bola podaná na súde dňa 27.08.2020, teda po uplynutí premlčacej doby, čo súd viedlo k zamietnutiu žaloby.

6.1. Rozsudkom KS v Prešove č.k. 6CoCsp/8/2021 zo dňa 16.09.2021 bol rozsudok OS Prešov potvrdený.

7. NS SR ako dovolací súd uznesením č.k. 2Cdo/18/2022 – 253 zo dňa 30.01.2023 však vyššie uvedené rozsudky OS Prešov a KS v Prešove zrušil, pričom uviedol:

- „Osobitné ustanovenie § 53 ods. 9 OZ vylučuje aplikáciu všeobecného pravidla podľa druhej vety § 103 OZ.“

- „Osobitné ustanovenie § 53 ods. 9 OZ vylučuje aplikáciu všeobecného pravidla podľa druhej vety § 565 OZ.“

- „Pri predčasnom zosplatení peňažného dlhu voči spotrebiteľovi podľa § 565 OZ začína premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa; 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky.“

Ak teda v danom prípade odvolací súd považoval za správny právny názor súdu prvej inštancie, že premlčacia lehota (v zmysle druhej vety § 103 Občianskeho zákonníka) začala plynúť odo dňa zročnosti tej splátky, od splatnosti ktorej uplynuli tri mesiace a pre ktorú k zosplateniu došlo (teda splátky splatnej dňa 15. augusta 2016), a že z toho dôvodu trojročná premlčacia doba zosplateného zvyšku dlhu uplynula najneskôr 15. augusta 2019 a teda, že žaloba bola podaná na súde v čase, keď bol nárok žalobkyne nepochybne premlčaný, tento jeho názor je vzhľadom na vyššie uvedené nesprávny.“

8. OS v Prešove teda vec opätovne prejednal a okrem už vyššie zisteného skutkového stavu (bod 4.1. – 4.4. odôvodnenia) zistil nasledujúce skutočnosti:

8.1. Žalovaná celkom na úver zaplatila sumu XXXX,XX €, J. B. K. U. XXX,XX € I. A. H. P. K. U. XXX,XX € A. Q.. I. B. G. S. XX.XX.XXXX L. XX.XX.XXXX, C. I. G. G. XX.XX.XXXX I. L. G. X,XX €.

9. Súd sa ďalej zaoberal otázkou skúmania bonity žalovanej žalobcom pred poskytnutím úveru.

9.1. N. M., N. N. M. U. G. – K., V. C. – XXX € P. Q. C. – XXX €. N. W. M. A. A. B. P. L. – XX €/F.. P. N. A. – XX €/F..

10. Pri posúdení splnenia povinnosti veriteľa skúmať bonitu žalovanej súd vychádzal z nasledujúceho: Podľa § 7 ods.1,2 zákona č. 129/2010 Z.z. - (1) Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy

najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

(2) Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods.15 zákona č. 129/2010 Z.z. - Veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods.16 zákona č. 129/2010 Z.z. - Vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,

b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi

Podľa § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

11. Bezúročnosť úveru a neplatnosť predčasného zosplatenia úveru. Cieľom § 7 ako aj § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. je, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.).

Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru.

Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod.

Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver.

Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť

alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektovej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

Podľa NSS ČR sp. zn. 1 As XX/XXXX - L. kasačného soudu je třeba uvedené závěry krajského soudu chápat ve vzájemné souvislosti tak, že součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, podloženého odborností a profesionalitou, aby byly zjištěny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Proto je nutno dovodit také požadavek na doložení tvrzení dlužníka o jeho majetkových poměrech. Samotné ničím nedoložené prohlášení spotřebitele nemůže vést k řádnému prověření jeho schopnosti splácet úvěr, neboť se dle slov krajského soudu jedná o situace, kdy by osoba jednající s odbornou péčí měla a mohla mít pochybnosti o pravdivosti tvrzených skutečností. Smyslem zakotvení povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posuzovat úvěruschopnost spotřebitele (§ 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru) je především ochrana spotřebitelů před rizikovými úvěry a dále řešení problému rostoucího zadluženosti domácností (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele i určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností splácet. Primárním chráněným zájmem je zde ochrana spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by vedlo k jeho insolvenční se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace (viz Wachtlová, L., Slanina, J.: Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 99).

Podľa NS ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018 - Povinnost posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samotného před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků.

Podľa rozsudku KS v Prešove sp. zn. 20Co/72/2017 - V súvislosti so zisťovaním bonity spotrebiteľa odvolací súd poukazuje na doplňujúci návrh, ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 129/2010 Z.z., v ktorom sa okrem iného uvádza: „Zámer finančného sprostredkovateľa je často presvedčiť nebonitného klienta, ktorý má problémy s kontrolou vlastných finančných tokov a hospodárením, aby pristúpil na úver, u ktorého je v mnohých prípadoch zjavné, že ho spotrebiteľ nebude vedieť splácať. Finančný sprostredkovateľ je motivovaný zanedbať povinnosť skúmania spotrebiteľovej schopnosti splácať úver vidinou peňažnej prémie za sprostredkovanie a subjekt poskytujúci úver si je vedomý, že v prípade neschopnosti splácať majetok môže siahnuť za pomoci štátneho donútenia na majetkové hodnoty dlžníka, napríklad obydlie. Prípadný argument zo strany veriteľa, že exekúcia majetku u nebonitných klientom je prirodzeným následkom nedodržania povinnosti splácať úver neobstojí. Je tak z dôvodu, že v prípade hrubého porušenia povinnosti skúmať spotrebiteľovu schopnosť splácať úver veriteľom z dôvodu vidiny majetkových hodnôt spotrebiteľa vstupuje veriteľ do zmluvného vzťahu v zlej viere (malé fide), keďže si je dopredu vedomý toho, že spotrebiteľ pri svojej úrovni bonity s veľkou pravdepodobnosťou nebude môcť splácať úver. Veriteľ si je teda vedomý faktu, že hlavnou časťou zmluvného plnenia, ktorú od spotrebiteľa obdrží nebudú splátky úveru, ale poplatky za omeškanie platieb a uspokojenie z majetkových hodnôt spotrebiteľa v dôsledku spotrebiteľovej platobnej neschopnosti. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať.“

Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zn. C – 679/18: Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto

povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zn. C – 449/13: Z toho vyplýva, že veriteľ musí po prvé v každom prípade a vzhľadom na osobitné skutočnosti prípadu posúdiť, či sú uvedené informácie primerané a dostatočné na ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa. V tejto súvislosti sa môže dostatočný charakter uvedených informácií líšiť vzhľadom na okolnosti uzatvorenia zmluvy o úvere, osobnú situáciu spotrebiteľa a výšku úveru. Toto ohodnotenie sa môže uskutočniť prostredníctvom dokumentov preukazujúcich finančnú situáciu spotrebiteľa, ale nemožno vylúčiť, že veriteľ zohľadní aj staršie informácie o finančnej situácii záujemcu na úver, ktorými môže disponovať. Obyčajné nepodložené vyhlásenia spotrebiteľa však nemôžu byť samy osebe dostatočné, ak k nim nie sú pripojené dôkazy.

12. Je nesporné, že medzi stranami sporu bola uzavretá spotrebiteľská zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Pred uzavretím tejto zmluvy bol však žalobca – veriteľ povinný s odbornou starostlivosťou skúmať, či majetková a sociálna situácia žalovaného (dlžníka) „zaručuje“ splácanie poskytnutého úveru z hľadiska jeho bonity.

12.1. Žalobcom tvrdené údaje o príjmoch a výdavkoch žalovanej vyplývajú z predloženej „Žiadosti o spotrebný úver“. Tieto údaje však nie sú ničím preukázané. Nie je tak zrejmy zamestnávateľ žalovanej, jej čistý príjem, čo znamená iný C. – XXX € P. C.. U. náklady na bývanie a domácnosť – 50 € a životné náklady – XX € G. T. zjavne neprimerané.

12.2. V roku 2015 bolo životné minimum pre dvojicu bez detí – XXX,XX € P. C. J. R. F. B. C. - XXX € C. A. C. – XXX,XX €.

12.3. Podľa žalobcom predloženého reportu z SRBI bolo CB skóre žalovanej na stupnici od „A – zlé“ do „M – dobré“, uvedené ako „D“ teda bližšie k hodnoteniu zlé. Z tohto reportu ďalej vyplýva, že žalovaná už spláca úvery v mesačne j výške XXX € + X U. H., J. G. C. G. P. X% I. R. G., R. X. W. XX € (R. G. XXX €, XXX €, XXXX €) P. G. XXX €.

12.4. Súdu teda nie je zrejme ako žalobca dospel k záveru, že žalovaná bude riadne splácať úver, keďže jej mesačné príjmy pre preukázanie pravdivosti údajov uvedených v žiadosti o H. B. B. – XXX € (XXX € + XXX €), K. A. H. G. – XXX € P. N. F. B. T. XXX € (H. + N. = XXX €). N. O. X. A. G. W. H. G. T. XXX € F..

12.5. Súd teda robí záver, že žalobca pri preverovaní bonity (ako najdôležitejšej predzmluvnej povinnosti) nepostupoval s odbornou starostlivosťou (ako starostlivosťou vyžadujúcou aktivitu veriteľa a nie iba sofistikovane vykonaný postup, výsledkom ktorého je poskytnutie úveru nebonitnej osobe javiacej sa ako osoba, u ktorej možno riadne splácanie úveru predpokladať), čoho výsledkom je, že poskytnutý úver je bez úrokov, bez poplatkov a k jeho platnému predčasnému zosplatneniu nedošlo. Odborná starostlivosť je vyššia forma starostlivosti ukladaná osobám s určitými profesionálnymi schopnosťami za účelom dosiahnutia dôležitých cieľov. Dodávateľ tak musí v úzkej súčinnosti s klientom urobiť chtiac – nechtiac audit domáceho rozpočtu klienta a jeho pozornosti nesmie ujsť nepreukázanie príjmov a výdavkov zo strany klienta. Žalovanému teda zostalo zachované právo splácania úveru v splátkach, pričom splátka je tvorená iba časťou pôvodnej splátky pripadajúcej podľa amortizačnej tabuľky na istinu. Predčasné zosplatnenie úveru je tak neplatným právnym úkonom bez akýchkoľvek účinkov. Keďže išlo o hrubé porušenie odbornej starostlivosti, uplatnia sa obe zákonom predpokladané sankcie, aplikujúc pravidlo „argumentum a maiori ad minus“ (od väčšieho k menšiemu; od silnejšieho k slabšiemu – poukazuje na to, že napr. z obmedzenia vo väčšom rozsahu sa usudzuje aj na obmedzenie v menšom rozsahu alebo splnenie podmienok na prísnejšiu sankciu obsahuje v sebe aj splnenie podmienok na menej prísnu sankciu).

Bonita potencionálneho klienta na splácanie úveru je daná vtedy, keď ho ani splátka žiadaného úveru neprivedie na hranicu jeho finančných možností s nevyhnutnosťou nemať žiadny nečakaný výdavok.

12.6. K žalobcom prezentovanému výkladu § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. z rozhodného obdobia v znení – „Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje 1. posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo 2. bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.“, súd uvádza, že s ním nesúhlasí.

Spojka „alebo“ nemusí mať výlučne vylučovací význam. Tak je tomu v danom prípade. Citované ustanovenie znamená, že o hrubé porušenie ide v prípade, ak veriteľ nevykoná zisťovanie podľa 1. a zároveň podľa 2. Uvedené je logické, pretože iba vykonaním 1. a 2. môže veriteľ získať komplexné informácie pre vyhodnotenie bonity dlžníka. Zákonodarcia zároveň správne nepoužil spojku „a“, pretože

v takom prípade, by k hrubému porušeniu došlo iba pri nevykonaní 1. a 2. súčasne, teda na hrubé porušenie povinnosti by nepostačovalo nevykonanie iba jedného z uvedených postupov.

Uvedené ustanovenie tak treba vykladať tak, že o hrubé porušenie povinnosti ide, ak veriteľ nevykoná, čo len jedno z opatrení 1. alebo 2. a negáciou uvedeného dospejeme k záveru, že vykonané musia byť obidve zisťovania, teda 1. a aj 2.

12.7. Vzhľadom na vyššie uvedený záver súd už len okrajom uvádza, že aj samotné zosplatenie nekorešpondovalo s ustanoveniami § 53 ods.9 OZ a § 565 OZ. Ak totiž k omeškaniu došlo so splátkou splatnou dňa 15.08.2016, tak 3 mesiace uplynuli dňa 15.11.2016 a pri realizácii upozornenia sa zosplatenie mohlo udiť len do splatnosti najbližšej splátky splatnej po uplynutí doby 3 mesiacov a teda do splátky splatnej 15.12.2016. K predčasnému zosplateniu však malo dôjsť až listom zo dňa 27.07.2017, čím nedošlo k aplikácii § 565 ods.2 veta druhá OZ vyloženého spôsobom ako to NS SR urobil pri ustanovení § 103 veta druhá OZ v spojení s § 53 ods.9 OZ.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené tak súd žalovanou zaplatenú sumu 1392,47 € započítal na istinu. Ku dňu rozhodnutia súdu bola poslednou splatnou splátkou splátka zo dňa 15.08.2023, pri zaplatení ktorej by zaplatená istina predstavovala sumu 8052,62 €. Dlžná istina tak je 6660,15 €.

14. Nárok na úroky z omeškania plyní pre žalobcu z nasledujúcich právnych predpisov:

§ 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka - dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškani. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka - ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

§ 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka – výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Základná sadzba ECB ku dňom omeškania bola 0,00% ročne a preto výška úrokov z omeškania je 5,00% ročne.

14.1. Žalobca požadoval úroky z omeškania od dňa 29.07.2017. K tomuto dňu podľa amortizačnej tabuľky bola nesplatená istina 15,05 €. Následne súd priznal úroky z omeškania z istiny (pôvodných) splátok od dňa nasledujúceho po dni ich splatnosti.

15. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

15.1. Žalobca požadoval zaplatenie sumy – 8936,33 € a priznaná bola suma – 6660,15 €. Úspech žalobcu – 74,83%, úspech žalovaného – 25,17%, čistý úspech žalobcu a jeho nárok na náhradu trov konania – 49,66%.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.